Nr. 8 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Rok VI

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. KRÓLEWSKA 23, TEL. 665-57
KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 21 lutego 1937 r.

O zainwestowanie warsztatów rzemieślniczych

Ostatnio został uchwalony w Sejmie i Senacie projekt rządowy o inwestycjach z funduszów państwowych, przewidujący, że w roku budżetowym 1937/38 wydanych zostanie 264 miliony złotych na rozbudowę sieci elektrycznej i gazowej na budowę portu w Gdyni, na budownictwo mieszkaniowe, na potrzeby kolei i telegrafów, na przeprowadzenie reformy rolnej, na inwestycje miejskie, finansowane przez Fundusz Pracy, wreszcie na budowę szeregu gmachów państwowych i dróg. Wielki plan inwestycyjny dąży, przez rozpoczęcie robót na wielką skalę, do dalszego ożywienia obrotów, a tym samym do ożywienia życia gospodarczego.

Projekt rządowy nie porusza bezpośrednio zagadnienia inwestycyj w rzemiośle, choć nie ulega najmniejszej wątpliwości, że do całego szeregu robót rządowych będą przyciągnięte również i warsztaty rzemieślnicze. Zresztą ożywienie życia gospodarczego wogóle nie może pozostać bez wpływu na całokształt interesów rzemiosła.

Tym nie mniej jednak samo ożywienie życia gospodarczego nie rozwiązuje jeszcze sprawy ożywienia produkcji rzemieślniczej. Musimy bowiem zdawać sobie sprawę z tego, że warsztaty rzemieślnicze, wyczerpane długo trwałym kryzysem, nie posiadają dostatecznej zdolności konkurowania z przemysłem i dlatego łatwo mogłyby nie dotrzymać kroku w ogólnym pochodzie ku lepszemu jutru.

Przyczyną tego jest brak środków finansowych na zmodernizowanie sposobów produkcji, w skutek czego cała masa warsztatów rzemieślniczych, dla braku odpowiednich urządzeń i maszyn nie może wyzyskać pojemności rynku wewnętrznego, opanowanego jeszcze w dużej mierze przez produkcję zagraniczną, jednak tańszą od naszej obecnej.

Aby uzupełnić tę lukę, p. poseł Antoni Snopczyński, prezes Związku Izb Rzemieślniczych R. P. złożył w dniu 16 b. m. wniosek ustawodawczy w przedmiocie powołania do życia Rzemieślniczego Zakładu Inwestycyjnego. Projekt ten drukujemy w całości w niniejszym wydaniu, wraz objaśnieniami samego wnioskodawcy. Niezależnie od tego pragniemy i z naszej strony zająć się tą doniosłą i bardzo pożądaną inicjatywą p. posła prezesa Snopczyńskiego.

Słusznie podnosi p. poseł prezes Snopczyński w zakończeniu swego uzasadnienia, że „powołanie do życia Rzemieślniczego Zakładu Inwestycyjnego uzupełni program inwestycyjny Państwa na odcinku rzemieślniczym". Z naszej strony chcielibyśmy to może jeszcze mocniej podkreślić, że bez rozwiązania zagadnienia dostarczenia warsztatom rzemieślniczym niezbędnych maszyn, silników lub nowoczesnych narzędzi, mowy być nie może o podciągnięciu rzemiosła w zwyż.

Sprawa zaopatrzenia rzemiosła w kredyt długoterminowy nie jest tak łatwą, jak to się może na pozór wydaje. Nie chodzi bowiem tylko o fundusze na ten cel, bo tutaj chodzi przede wszystkim o to, by rzemieślnika zrobić zdolnym do korzystania z takiego kredytu. Wiadomą jest bowiem rzeczą, że nikt „na piękne oczy" kredytu nie udzieli, a każdy kredyt długoterminowy wymaga, według na całym świecie przyjętej zasady, zabezpieczenia hipotecznego. Nawet bogata Francja tworząc ustawą z dnia 30.X. 1935 r. specjalny fundusz kredytów średnioterminowych dla rzemiosła, powstający z dotacji Banku Francuskiego, przewidziała zabezpieczenie hipoteczne. Skutek tego jest taki, że fundusz dotąd nie działa, bo rzemieślnik francuski również nie może dać zabezpieczenia hipotecznego.

I tutaj leży przyczyna, dla-

czego koniecznym jest powołanie specjalnej instytucji kredytowej inwestycyjnej dla rzemiosła. Zresztą nie jest to żadną nowością, bo podobnie to zagadnienie rozwiązane zostało już przed wojną na terenie Małopolski, gdzie Sejm Galicyjski uchwałą swoją powołał do życia w roku 1887 stały fundusz przemysłowy na wspieranie przedsięwzięć pożytecznych dla rozwoju przemysłu krajowego przez udzielanie pożyczek. Fundusz Sejmu Galicyjskiego również rozpoczynał swoje prace od dostarczania maszyn i narzędzi powstającym wówczas placówkom wytwórczym.

Na to ,aby rzemieślnika uczynić zdolnym w pojęciu ekonomicznym, do korzystania z pożyczki, należało stworzyć specjalny system zabezpieczeń, aby móc obejść się bez zabezpieczenia hipotecznego, a równocześnie bez poręczeń innych osób, materjalnie odpowiednio sytuowanych, któreby gwarantowały pożyczkę. Wiemy bowiem doskonale, na jakie trudności napotykają rzemieślnicy przy uzyskiwaniu „żyr".

Dlatego najistotniejszą częścią projektu, bez czego zamiary spotkać by musiało niepowodzenie, jest uregulowanie sprawy zabezpieczenia rzeczowego, tym bardziej że w tej materii ustawodawstwo nasze nie jest jeszcze zunifikowane.

Nie mniej trudnym do rozwiązania była sprawa kapitału zakładowego. Gdyby bowiem przewidzieć jedynie dotacje Skarbu Państwa, to w takim wypadku zakład byłby przedsiębiorstwem państwowym, a rzemiosło jako takie nie miałoby w kierownictwie żadnego głosu. Wnioskodawcy słusznie chodzi o to, by przedstawiciele rzemiosła byli członkami władz Zakładu Inwestycyjnego z mocy samego prawa, a nie tylko z ewentualnej dobrej woli rządu. Dlatego więc musiał wnioskodawca wynaleźć podstawę prawną, dla wprowadzenia przedstawicieli rzemiosła do władz zakładu. Tą podstawą prawną może być jedynie fakt, że rzemiosło własnymi środkami przyczyni się do udotowania kapitału zakładowego. Ale sposób, w jaki rzemieślnicy będą uczestniczyli w powstawaniu kapitału zakładowego jest tak pomyślany, że głos decydujący ma Rada Nadzorcza Zakładu, a oprócz tego opinię musi wydać Związek Izb Rzemieślniczych. To stanowi dostateczną gwarancję, że udział rzemiosła w powstawaniu kapitału zakładowego nie będzie przekraczał możliwości finansowych poszczególnego rzemieślnika, bo w uzasadnieniu czytamy, że do tego świadczenia mogą być powołane jedynie zakłady gospodarczo silniejsze.

Dla uspokojenia naszych Czytelników z Małopolski należy podkreślić, że Małopolski Fundusz Przemysłowy będzie nadal istniał i projektowany Zakład Inwestycyjny nie przejmuje jego majątku, a przejąć ma tylko administrację z rąk Banku Gospodarstwa krajowego. Nie ma więc żadnych zakusów na przejęcie majątku tej starej i swego czasu bardzo zasłużonej instytucji.

Z. E.

Projekt Ustawy złożony przez Posła Antoniego Snopczyńskiego w przedmiocie utworzenia Rzemieślniczego Zakładu Inwestycyjnego

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Warszawa, dnia 16 lutego 1937 r.

Antoni Snopczyński.

USTAWA

z dnia . . . . . .

w przedmiocie utworzenia Rzemieślniczego Zakładu Inwestycyjnego.

Art. 1.

(1) Celem zaopatrywania warsztatów rzemieślniczych w maszyny, silniki lub narzędzia ustanawia się Rzemieślniczy Zakład Inwestycyjny.

(2) R. Z. I. jest instytucją prawa publicznego i posiada osobowość prawną.

(3) R. Z. I. może otwierać i zwijać przedstawicielstwa w kraju i za granicą.

(4) R. Z. I. służy prawo używania pieczęci z godłem państwowym.

Art. 2.

(1) Zadaniem R. Z. I. jest popieranie racjonalnych inwestycji w warsztatach rzemieślniczych drogą dostarczania na dogodnych warunkach kredytowych niezbędnych urządzeń, zmierzających do unowocześnienia i zracjonalizowania sposobów produkcji.

(2) R. Z. I. sprawuje administrację Małopolskim Funduszem Przemysłowym.

Art. 3.

(1) Kapitał zakładowy R. Z. I. wynosi 10 milionów złotych i powstaje z bezprocentowych, niewycofanych dotacji Skarbu Państwa, wpłaconych w 10 równych ratach rocznych.

(2) Kapitał zakładowy R. Z. I. może być powiększony na mocy uchwały Rady Ministrów.

Art. 4.

(1) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, na wniosek Rady R. Z. I., po wysłuchaniu opinii Związku Izb Rzemieślniczych R. P. może ustanawiać na rzecz R. Z. I. specjalny dodatek do państwowego podatku przemysłowego, opłacanego przez rzemieślników.

(2) Specjalny dodatek, przewidziany w ust. 1, może być ustanowiony na całym obszarze Państwa, lub na obszarze poszczególnych Izb Skarbowych i to na czas określony lub do odwołania.

Art. 5.

(1) Fundusze własne R. Z. I. stanowią:

a) kapitał zakładowy, przewidziany w art. 3,

b) wpływy ze specjalnego dodatku do państwowego podatku przemysłowego, opłacanego przez rzemieślników, przewidzianego w art. 4,

c) fundusze rezerwowe, tworzone na mocy statutu R. Z. I.

Art. 6.

(1) R. Z. I. ma prawo wypuszczać obligacje, w granicach udzielonych przez Skarb Państwa dla obligacji tych gwarancji, do

wysokości 10 krotnej sumy funduszów własnych.

(2) Obligacje mogą opiewać na złote, złote w złocie oraz na waluty obce. Suma obligacji, znajdujących się w obiegu, nie może przekraczać sumy wydanych a nie spłaconych pożyczek

(3) Szczegółowe przepisy o emisji określi statut R. Z. I.

(4) Posiadaczom obligacji i kuponów od nich służy ustawowy przywilej pierwszeństwa zaspokojenia na ratach wpłacanych na pokrycie pożyczek oraz na wpływach ze specjalnego dodatku do państwowego podatku przemysłowego, opłacanego przez rzemieślników, przewidzianego w art. 4.

Art. 7.

(1) R. Z. I. udziela rzemieślnikom pożyczek amortyzacyjnych w formie dostarczania maszyn, silników lub narzędzi, pozostających własnością własnością R. Z. I. do czasu ostatecznej spłaty pożyczki.

(2) Tożsamość przedmiotu winna być stwierdzona przez umieszczenie na nim trwałego i widocznego znaku.

Art. 8.

W wypadku niedotrzymania umowy przez zaciągającego pożyczkę, R. Z. I. odbierając maszyny, silniki łub narzędzia, będące własnością R. Z. I. ma prawo obciążyć dłużnika kwotą odpowiadającą utracie wartości danego przedmiotu, według własnego oszacowania.

Art. 9.

(1) Maszyny, silniki lub narzędzia będące własnością R. Z. I. a pozostające pod opieką i odpowiedzialnością zaciągającego pożyczkę nie podlegają zajęciu egzekucyjnemu (aresztowi, sekwestrowi), nie mogą być wciągnięte do masy upadłościowej zaciągającego pożyczkę dla zaspokojenia wierzytelności, zarówno prywatnych jak Skarbu Państwa, dopóki pożyczka R. Z. I. nie zostanie całkowicie spłacona.

(2) Z maszyn, silników lub narzędzi, będących własnością R. Z. I. opatrzonych znakiem R. Z. I. (art. 7 ust. 2), pozostających pod opieką zaciągającego pożyczkę, choć wchodzą w skład jego przedsiębiorstwa nie mogą być, mimo odmiennych postanowień, zaspakajane pretensje Skarbu Państwa z tytułu należności za państwowy podatek przemysłowy, wymierzony przedsiębiorstwu zaciągającego pożyczkę, dopóki pożyczka R. Z. I. nie zostanie całkowicie spłacona.

Art. 10.

Wierzyciele R. Z. I. nie mogą zaspakajać swoich pretensji na maszynach, silnikach lub narzędziach będących przedmiotem pożyczki (Art. 7).

Art. 11.

(1) Pożyczki udzielone przez R. Z. I. winny być zabezpieczone bądź hipotecznie bądź też zastawem rzeczowym.

(2) Zaciągający pożyczkę winien zobowiązać się, że do czasu całkowitej spłaty pożyczki, nie może bez zezwolenia R. Z. I. zbywać, obciążać lub wydzierżawiać swojego przedsiębiorstwa, czy to w całości, czy to w części, jak również nie może usuwać zastawu rzeczowego, pod bezpieczeństwo pożyczki udzielonego oraz, że w razie uchybienia tym rygorom R. Z. I. przysługuje prawo ściągnięcia całej pożyczki jednorazowo bez wypowiedzenia.

(3) R. Z. I. nabywa, mimo odmiennych postanowień ustaw ogólnych, bez obowiązku sporządzania specjalnego aktu urzędowego, prawo zastawu na przedmiotach, stanowiących zabezpieczenie rzeczowe udzielonej pożyczki a pozostających w posiadaniu i użytkowaniu zaciągającego pożyczkę, pod jego opieką i odpowiedzialnością. R. Z. I. przysługują takie same uprawnienia, jakie by mu służyły według obowiązujących ustaw, gdyby przedmioty te były mu odane w zastaw ręczny. Tożsamość przedmiotu zastawu winna być stwierdzona przez umieszczanie na nim trwałego i widocznego znaku.

(4) Zabezpieczenie rzeczowe może być udzielone na majątku osób trzecich, do których w takim wypadku mają zastosowanie te same przepisy, co i do zaciągającego pożyczkę.

Art 12.

(1) W razie skierowania egzekucji przez osobę trzecią na przedmiot oddany w zastaw R. Z. I., a opatrzony trwałym znakiem R. Z. I. (art. 11 ust. 3) organ egzekucyjny, któremu powierzono przeprowadzenie egzekucji, obowiązany jest przesłać R. Z. I. bezzwłocznie zawiadomienie o wszczętym postępowaniu egzekucyjnym.

(2) Suma, osiągnięta ze sprzedaży przedmiotów oddanych w zastaw R. Z. I. (art. 11 ust. 3 i 4) winna być złożona właściwemu sądowi, dla dokonania podziału. Z sumy tej winien być zaspokojony przede wszystkim R. Z. I. chyba, że roszczenie, dla którego prowadzi się egzekucję, korzysta z ustawowego pierwszeństwa do zaspokojenia przed zastawnikiem.

Art. 13.

Kto zbywa, usuwa lub złośliwie niszczy przedmioty, będące własnością R. Z. I. lub udzielone w zastaw R. Z. I. a pozostające pod jego opieką i odpowiedzialnością, albo usuwa z nich znaki R. Z. I. podlega karze aresztu do roku i grzywny do wysokości 5.000 zł., lub jednej z tych kar, o ile czyn nie podlega karze surowszej, według innych postanowień.

Art. 14.

(1) Władzami R. Z. I. są:

a) Prezes,

b) Rada Nadzorcza,

c) Dyrekcja.

Organem pomocniczym władz nadzorczych R. Z. I. jest Komisja Rewizyjna. Zakres działania tych władz ustala statut R. Z. I.

(2) Zwierzchni nadzór nad R. Z. I. wykonuje Minister Skarbu, który ma prawo mianować swego komisarza i jego zastępcę.

Art. 15.

(1) Prezesa R. Z. I. mianuje na przeciąg lat pięciu Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

(2) Prezes R. Z. I. otrzymuje stałe uposażenie z budżetu R. Z. I. Wysokość uposażenia oraz inne warunki służbowe ustala Minister Skarbu.

Art. 16.

Prezes R. Z. I. może być odwołany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 17.

(1) Rada Nadzorcza R. Z. I. składa się:

a) z Prezesa R. Z. I.,

b) z 6 członków, powołanych na lat 3, z których po jednym powołują Ministrowie: Skarbu, Przemysłu i Handlu i Spraw Wojskowych, a 3 powołuje Związek Izb Rzemieślniczych R. P.

(2) Członkowie Rady Nadzorczej mogą być każdego czasu odwołani przez tych, którzy ich powołali.

Art. 18.

Komisja Rewizyjna R. Z. I. składa się z 3 członków, których na 3 lata powołują po jednym: Minister Skarbu, Minister Przemysłu i Handlu i Związek Izb Rzemieślniczych R. P.

Art. 19.

Dyrekcję R. Z. I. stanowią: powołany przez Ministra Skarbu na wniosek Rady Nadzorczej R. Z. I Dyrektor i prokurenci, powołani przez Radę Nadzorczą R. Z. I.

Art. 20.

Księgi R. Z. I. i wypisy z nich, podpisane przez R. Z. I. w sposób statutem R. Z. I. przewidziany oraz zaopatrzone w pieczęć R. Z. I., pełnomocnictwa oraz wszelkie oświadczenia na piśmie, zawierające zobowiązania lub zwolnienia od zobowiązań, lub zrzeczenia się praw, w ten sam sposób przez R. Z. I. wystawione mają moc prawną dokumentów publicznych.

Art. 21.

R. Z. I. jest wolny od wszelkich podatków bezpośrednich.

Art. 22.

Czysty zysk R. Z. I. po dokonaniu odpisów, przewidzianych statutem R. Z. I. przelewa się do Skarbu Państwa

Art. 23.

Statut R. Z. I. nadaje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 24.

(1) Uchyla się postanowienia § 3, § 4, § 5 i § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 maja 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o Małopolskim Funduszu Przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 42 poz. 311).

(2) R. Z. I. przejmie od Banku Gospodarstwa Krajowego gotówkę, papiery wartościowe, udziały i wierzytelności oraz wszelkie akty i dokumenty Małopolskiego Funduszu Przemysłowego, a także zapisy dłużne i sprawy toczące się w sądzie, w celu uregulowania spłat przez dłużników, bądź egzekwowania od dłużników należności Małopolskiego Funduszu Przemysłowego.

(3) R. Z. I. będzie działał w imieniu Małopolskiego Funduszu Przemysłowego przed wszystkimi władzami, urzędami i sądami oraz wobec osób trzecich, wnosi wszelkie podania, skargi, przedstawienia i odwołania, zeznawał potrzebne akty prawne i spełniał wszelkie czynności, wynikające z powyższego uprawnienia oraz udzielał pożyczek, ustalał warunki spłat i zabezpieczeń, pobierał spłaty, wszczynał kroki potrzebne dla ściągnięcia zaległości i zezwalał na wszelkie wpisy i wykreślenia w księgach gruntowych i publicznych.

(4) R. Z. I. zarządzając pożyczkami, udzielonymi przez Małopolski Fundusz Przemysłowy będzie pobierał opłaty tych pożyczek oraz dywidendy z akcji i udziałów tego Funduszu, ściągał wszelkie zaległości, realizował udziały przez wypowiedzenie, zaskarżenie, sprzedaż lub odstąpienie, zbywał akcje oraz w odniesieniu do nich wykonywał samoistnie wszelkie prawa posiadacza akcji.

Art. 25.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skrabu w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Art. 26.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Bardzo obszerna grupa w naszym gospodarstwie narodowym, jaką jest rzemiosło, z racji swej struktury ekonomicznej nie może korzystać z kredytu długoterminowego zorganizowanego wyłącznie na zasadzie zabezpieczenia hipotecznego, gdyż rzemieślnicy w nielicznych tylko i wyjątkowych wypadkach mogą udzielać takiego zabezpieczenia. Tym nie mniej jednak warunki gospodarcze tak się ułożyły, że nie można rzemiosła pozostawić bez dania mu możności zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na cele inwestycyjne.

Postęp techniczny objął swoim zasięgiem również i najmniejsze warstwy przetwórcze, które wprawdzie w skutek ich zmechanizowania tracą charakter rękodzielniczy, zachowują jednak w całości charakter rzemieślniczy.

W tych warunkach instytucja kredytu długoterminowego dla rzemiosła musi z jednej strony posiadać indywidualną organizację, przystosowaną do zdolności kredytobiorczej przeciętnego rzemieślnika, a z drugiej, w naszej rzeczywistości gospodarczej, musi prowadzić politykę właściwego zmechanizowania drobnych warsztatów przetwórczych, nie tylko pod kątem ich egoistycznego interesu gospodarczego, lecz również mając na uwadze stworzenie takiego zespołu zmechanizowanych mniejszych warsztatów, któreby w razie zaistnienia potrzeby mogły być zmobilizowane do pewnych konkretnych celów.

Z tego powodu zakład kredytu długoterminowego dla rzemiosła nie powinien być instytucją kredytu pieniężnego, lecz instytucją kredytu towarowego, dostarczającą przedsiębiorstwom rzemieślniczym odpowiednich zespołów urządzeń warsztatowych.

Struktura ekonomiczna warsztatu rzemieślniczego wymaga stworzenia odmiennych nieco zasad zabezpieczenia w oparciu się głównie o zabezpieczenie rzeczowe.

Tym nie mniej jednak postanowienia ustaw ogólnych są w tym wypadku nie wystarczające i dlatego zachodzi konieczność wydania przepisów specjalnych, obostrzających w stosunku do klijentów projektowanego Rzemieślniczego Zakładu Inwestycyjnego rygory ustaw powszechnych. Ustawodawstwo nasze zna zresztą podobne lex specialis, jak n. p. rejestrowy zastaw rolniczy i rejestrowy zastaw drzewny.

Względy wyżej przytoczone powodują konieczność utworzenia Rzemieślniczego Zakładu Inwestycyjnego, jako osoby prawa publicznego, datowanej z funduszów publicznych, gdyż przyszła działalność R. Z. I. musi nosić cechy planowej akcji gospodarczej i nie może ulegać żadnym

postronnym wpływom przypadkowego kapitału. Z tych też to powodów kapitał zakładowy utworzony być winien z dotacji Skarbu Państwa. Pokrycie tej dotacji zmieścić się może w dziale 1 § 10 wydatków zwyczajnych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, a więc nie stanowi dodatkowego obciążenia budżetu Państwa, na które należało by wskazać specjalne pokrycie.

Niezależnie od tego dużo racji przemawia za tym, że grupa mająca korzystać z dobrodziejstw tego rodzaju instytucji winna również przyczynić się materialnie do jej rozwoju. Dlatego też art. 4 projektu przewiduje nałożenie specjalnych opłat na zakłady rzemieślnicze na rzecz R. Z. I., przy czym opłaty te nosiły by charakter okresowej, kilkuletniej daniny nie wykluczając odmiennego traktowania poszczególnych regionów gospodarczych, a samo przez się jest zrozumiałym, że daniną mogą być obłożone jedynie zakłady rzemieślnicze gospodarczo silniejsze.

Przy tej sposobnosci warto pod kreślić, że ustawodawstwo nasze próbowało już problem ten rozwiązywać i należy się powołać na ustawę z dnia 30 maja 1919 r. w przedmiocie udzielania gwarancji wytwórczych (Dziennik Praw Państwa Polskiego Nr. 44 poz. 314). Ustawa ta nie dała spodziewanych wyników nie tylko ze względu na okres wojny i związanych z nią wstrząsów gospodarczych, lecz również i dlatego, że ograniczyła się do udzielenia gwarancji Skarbu Państwa bez zastrzeżenia ingerencji Państwa w dziedzinie czynnej polityki kredytowej.

Małopolski Fundusz Przemysłowy spełnia na terenie 4 województw południowych nalogiczną funkcję, choć w mniejszym rozmiarze, jaką ma spełniać R. Z. I., a co za tym idzie, konieczne jest sharmonizowanie obu inicjatyw przez wspólną administrację.

Przewidujpąc, że czysty zysk R. Z. I. wpłacany będzie do Skarbu Państwa (art. 22) równocześnie przewiduje się zwolnienie tego Zakładu od wszelkich podatków bezpośrednich, gdyż w zasadzie swej instytucja ta nie nosi cech przedsiębiorstwa zarobkowego.

Powołanie do życia R. Z. I. uzupełni program inwestycyjny Państwa na odcinku rzemieślniczym.

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACJI RZEMIEŚLNICZYCH

Rzemiosło Chrześcijańskie obraduje nad nowelizacją prawa przemysłowego i powołaniem instytucji Kredytu Długoterminowego

Dnia 14 lutego b. r. odbyło się w lokalu Związku Rzemieślników Chrześcijan w Warszawie (Miodowa 14) zebranie Zarządu Głównego Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan w R. P., w którym obok członków Zarządu uczestniczyli reprezentanci rzemiosła chrześcijańskiego całej Polski.

Zebranie, będące dalszym ciągiem obrad Zarządu Głównego z dn. 28.I. zagaił prezes Związku Stowarzyszeń, pos. Antoni Snopczyński, który omówiwszy na wstępie stan organizacyjny rzemiosła wogóle a rzemiosła chrześcijańskiego w szczególności, wyjaśnił zebranym cel obrad. Pan pos. Snopczyński ma wnieść do sejmu dwa projekty ustaw pierwszorzędnej wagi dla ogółu rzemiosła polskiego. Pierwszym z nich jest projekt ustawy przemysłowej, drugi zaś to projekt ustawy instytucji kredytu długoterminowego dla rzemiosła.

Ze względu na to, że ta druga sprawa była objętościowo mniejsza, przystąpiono przede wszystkim do jej rozpatrywania. Projekt prawa o powołaniu instytucji kredytu długoterminowego dla rzemiosła p. n. „Rzemieślniczy Zakład Inwestycyjny" zreferował p. naczelnik. Z. Ehrenberg. Zadaniem tej instytucji jest popieranie inwestycyj w zakładach rzemieślniczych przez umożliwianie zakupu maszyn, silników i narzędzi. Fundusz Zakładu ma stanowić 10 milj.: dotacja ze Skarbu Państwa (1 milj. rocznie), oraz kilkuzłotowy rocznie dodatek do podatku przemysłowego od zakładów rzemieślniczych w okręgach inwestowanych. Ponadto Zakład może wypuszczać obligacje dla zapłaty przedsiębiorstwom, udzielającym maszyn i silników. Zakład udziela pożyczek amortyzacyjnych, na swoje należności kładzie zabezpieczenie rzeczowe.

Rzemieślniczy Zakład Inwestycyjny objąłby administrację funduszami Małopolskiego Funduszu Przemysłowego.

Po zreferowaniu projektu ustawy zabierało głos szereg mówców, którym udzielono wyjaśnień uzupełniających. W konkluzji zebrani wypowiedzieli się za powołaniem Rzem. Zakładu Inwestycyjnego, który winien odegrać dużą rolę dla podniesienia rzemiosła.

Po przerwie przystąpiono do projektu ustawy przemysłowej, który referował także p. nacz. Ehrenberg. Należy dodać, że na zebraniu specjalnie licznie było reprezentowane rzemiosło wielkopolskie, jako to, które w roku ub. występowało z własnym projektem ustawy przemysłowej.

Projekt noweli określa pojęcie rzemiosła, niezależnie od tego, wprowadza rzemiosło zreglamentowane i t. zw. rzemiosło wolne.

Nowy projekt reguluje sprawę chałupnictwa, przemysłu domowego i okrężnego według tych wymagań, jakie nasuwa życie rzemiosła polskiego. Domaga się ujednostajnienia nauki przez wykwalifikowanie pracowników fabrycznych na równi z rzemieśl nikami samoistnymi. Przywraca uprawnienia gospodarcze Cechom i przewiduje łączenie się Cechów w Związki Cechów.

Oczywiście nie sposób wymienć na tym mejscu wszystkch paragrafów noweli.

W dyskusji nad projektem ustawy przemysłowej zabierało głos kilkudziesięciu mówców, którzy wyrażali w zasadzie swoje zadowolenie z projektu ustawy, a dla ostatecznego zadecydowania projektowanej noweli postanowiono odbyć zebranie w dniu 7 marca b. r. Niezależnie od powyższego zdecydowano rozesłać projekt ustawy do zaopiniowania do prezesów Rad Wojewódzkich Zw. Rzem. Chrz. i Izb Rzemieślniczych, ponadto wybrano Komisję w składzie 11 osób.

W tym celu postanowiono również odbyć specjalne posiedzenie w dniu 6 marca b. r. dla ostatecznego przeprowadzenia uwag i opinii dla przedstawienia ich na posiedzeniu plenarnym.

Równocześnie Zarząd Główny zwrócił się z apelem do Prezesów Rad i Izb Rzemieślniczych by otrzymane do zaopiniowania projekty ustawy łaskawie rozpatrzyli i w terminie zwrócili.

Zjazd Rzeźnicko - wędliniarski w Warszawie

Zakończony został zjazd rzeźniczo - wędliniarski, który obradował w Warszawie, głównie w sprawie uboju rytualnego i nielojalnej konkurencji ze strony bekoniarń.

Zjazd przyjął uchwałę wypowiadając się m. in. za całkowitem zniesieniem uboju rytualnego. Do chwili zaś zniesienia uboju rytualnego zjazd domaga się dalszego obniżenia kontyngentów na ubój rytualny, wprowadzenia przymusu trybowania mięsa zadniego w rzeźniach pod groźbą cofnięcia przydziału kontyngentowego, roztoczenia surowej kontroli nad rzeźniami prowincjonalnemi, a w szczególności kresowemi, wprowadzenia kontroli nad jatkami sprzedającymi mięso rytualne, zakazanie hurtowej sprzedaży mięsa zadniego rytualnego i utworzenia ogólnopolskiego komitetu propagandy spożycia mięsa z uboju mechanicznego.

Zjazd postanowił wezwać zarządy cechów rzeźnicko - wędliniarskich do zorganizowania spółdzielni gospodarczych w celu przeprowadzenia uboju bydła sposobem mechanicznym, oraz handlu mięsem, odpadkami poubojowymi i jelitami. Spółdzielnie te winny również nawiązać bezpośredni kontakt ze spółdzielniami rolniczemi i przystąpić do centralnego syndykatu gospodarczego rzeźniczo - wędliniarskiego w Poznaniu.

W dyskusji omawiano krytycznie i obszernie konkurencję bekoniarń i sprawę wprowadzenia przez nie detalicznej sprzedaży wędlin i przeworów wędliniarskich.

Wysunięto również na zjeździe zastrzeżenia przeciw zakupywaniu przez bekoniarnie sztuk wieprzy, nie nadających się do eksportu i przeciw sprzedawaniu przez bekoniarnie na rynku wewnętrznym gotowych wyrobów masarskich.

Wreszcie w sprawie tej podkreślono, że w związku z niewykorzystaniem kontyngentu według planu dodatkowego eksportu, szereg bekoniarń został pozbawionych prawa wywozu kontyngentu premiowanego przetworów mięsnych, co nie znalazło jednak wyrazu w ograniczeniu ich działalności przemysłowej na rynkach wewnętrznych i zmniejszeniu konkurencji z warsztatami rzemieślniczemi.

Wobec tego, że w obecnej konjunkturze na przetwory mięsne, a zwłaszcza na rynku angielskim, wywóz przetworów mięsnych rentuje się lepiej, niż w latach ubiegłych, zjazd domaga się zrewidowania zasad dotychczasowych metod popierania tego eksportu w kierunku potanienia jego obsługi premiowej.

Wreszcie zjazd wysunął szereg postulatów podatkowych, domagając się m. in. umorzenia zaległości podatkowych, powstałych przed 1 stycznia 1934 r., które wytworzyły się wskutek nierealnych wymiarów podatkowych, zniesienia podatku interwencyjnego i obniżenia podatku od uboju mechanicznego.

Posiedzenie komisji obciążeń
przy Związku Izb Rzemieślniczych

W dniu 9 marca r. b. o godz. 10-ej w lokalu Związku Izb odbędzie się pod przewodnictwem Prezesa E. Bernatowicza posiedzenie Komisji Obciążeń przy Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

Porządek dzienny:

1) Wykonanie uchwał III Komisji Obciążeń z dnia 9 września 1936 r.

2) Realizacja wniosków, powziętych na posiedzeniu Komisji w dniu 9 listopada 1936 r. (w składzie przedstawicieli Rzemiosła Stołecznego), w sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1937;

3) Sprawy podatkowe, opiniowane bezpośrednio przez Związek Izb;

4) Inicjatywa Samorządu Gospodarczego Rzemiosła w sprawach podatkowych;

5) Omówienie rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1936 r. do ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr. 93 poz. 649);

6) Normy szacunkowe dla podatków na rok podatkowy 1937 oraz biegli do spraw podatkowych;

7) Sprawy bieżące;

8) Wolne wnioski.

Ś. p. Hanna Bujnicka

Ubyła z szeregów dziennikarskich młoda, doskonale zapowiadająca się dziennikarka ś. p. Hanka Nieściuszko-Bujnicka.

Należała do tych pracowników Urodzona przed 27 laty w Sieradzu uczyła się w Łodzi, a następnie w Poznaniu uzyskała tytuł magistra filozofii, w Warszaspołecznych. Wkrótce po ukończeniu studiów objęła w redakcji „Dzień Dobry" dział rzemieślniczy, prowadząc go niestrudzenie w ciągu lat dwóch do ostatniej chwili, kiedy przedwczesna śmierć położyła kres Jej życiu.

USTAWODAWSTWO OGÓLNE

Musimy zapoznać się z przepisami kodeksu handlowego c. d.

PRAWO RZECZOWE.

a) Prawo własności.

Zasadniczo można sprzedać lub oddać jakąś rzecz innej osobie, o ile rzecz ta jest własnością sprzedającego, względnie, gdy sprzedający ma prawo nią rozporządzać na zasadzie komisu lub pełnomocnictw. Od tej reguły muszą być jednak dozwolone wyjątki celem zabezpieczenia praw nabywcy, który kupując uważa, że kupiec ma prawo rozporządzać rzeczami, które sprzedaje. Dlatego też w wypadku, gdy nabywca uważa w dobrej wierze kupca za mającego prawo rozporządzać rzeczą, którą sprzedaje z chwilą kupna, staje się jej właścicielem bez względu na to, czy kupiec miał prawo ją sprzedać, czy nie. Jeżeli zaś kupiec działając w zakresie czynności swojego przedsiębiorstwa sprzedaje rzecz, która była skradziona lub zgubiona, nabywca nie staje się jej właścicielem, mimo dobrej wiary z jaką rzecz nabył i winien ją oddać za zwrotem tego, co nabywcę kosztowała.

b) Prawo zastawu.

Prawo zastawu daje wierzycielowi zabezpieczenie zapłaty należności dłużnika w postaci rzeczy będącej własnością dłużnika i danej pod opiekę wierzycielowi lub osobie trzeciej do czasu całkowitej zapłaty należności. Zastaw podlega przepisom prawa cywilnego, jednak o ile został ustanowiony przez kupców w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa i ma za przedmiot ruchomości lub papiery wartościowe jest zastawem handlowym i podlega przepisom prawa handlowego.

Ustanowienie zastawu musi być sporządzone na piśmie.

O ile dłużnik w terminie nie dokona zapłaty, wierzyciel ma prawo zaspokoić swoją należność z zastawu. W tym celu wierzyciel obowiązany jest listem poleconym zagrozić dłużnikowi sprzedażą w razie zwlekania z zapłatą. Sprzedaż może nastąpić najwcześniej w dwa tygodnie od daty wystawienia listu z zagrożeniem. Sprzedaż zastawu przeprowadza na żądanie wierzyciela notariusz lub komornik, a jeżeli przedmiot był dopuszczony do obrotu giełdowego również makler giełdowy. Z ceny osiągniętej przy sprzedaży należy w pierwszym rzędzie zaspokoić koszty sprzedaży, następnie ewentualnie ciążące na przedmiocie zastawu należności Skarbu Państwa, a następnie należność wierzyciela.

c) Prawo zatrzymania.

Kupcowi przysługuje na zabezpieczenie wierzytelności z tytułu czynności handlowej prawo zatrzymania rzeczy ruchomych i papierów wartościowych, stanowiących własność dłużnika które w danej chwili na skutek czynności handlowej znajdują się w ręku wierzyciela lub u osoby dzierżącej je w imieniu wierzyciela. O dokonanym zatrzymaniu wierzyciel obowiązany jest zawiadomić dłużnika listem poleconym. O ile wierzyciel ma lub otrzyma należyte zabezpieczenie prawa zatrzymania nie może dokonywać. Zatrzymanie polega tylko na zatrzymaniu rzeczy, dopóki nie nastąpi zwrot lub zabezpieczenie należności wierzyciela .

Sprostowanie

W związku z artykułami w „Gońcu Warszawskim“ i „A. B. C.“ nieściśle omawiającymi przebieg obrad Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P. Zarząd Związku wysłał wymienionym pismom następujące sprostowanie:

Powołując się na art. 22 Dekretu Naczelnika Państwa z dn. 7 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych (Dz. P. P. P. Nr. 14, poz. 186) Związek Izb Rzemieślniczych R. P. prosi o zamieszczenie na tym samym miejscu i tymi samymi czcionkami następującego sprostowania notatki, wydrukowanej w Nr. 48 „Gońca Warszawskiego“ z dn. 17 lutego 1937 r. na st. 2 p .t. „Rzemieślnicy nie są zadowoleni z dyktatury p. Snopczyńskiego“.

1. Nieprawdą jest jakoby „jeden z przedstawicieli prowincjonalnych izb rzemieślniczych po powrocie do siebie wystosował do Ministerstwa Przemysłu i Handlu memoriał, w którym zastrzega się przeciwko dyktatorskim metodom p. Snopczyńskiego, oświadczając, że rzemiosło nie ma korzyści z takiej opieki“, natomiast prawdą jest, że członek Rady Związku Izb Rzemieślniczych, Prezes Izby Rzemieślniczej w Lublinie p . M. Chodorowski wystosował pismo do Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych R. P. i do wszystkich członków Rady Związku Izb Rzemieślniczych w wręcz odmiennej treści podmiotowej i nie zawierające żadnego wystąpienia przeciwko p. Snopczyńskiemu.

2. Nieprawdą jest jakoby „Ministerstwo postanowiło przekonać się dokładniej jak wygląda „jednomyślność“ na terenie samorządu rzemieślniczego pod przewodnictwem p. Snopczyńskiego i wzywa obecnie poszczególnych prezesów izb rzemieślniczych, którzy brali udział we wspomnianym posiedzeniu, dla otrzymania bliższych wyjaśnień, jak to właściwie było z tą uchwałą“, natomiast prawdą jest, że przedstawiciele P. Ministra Przemysłu i Handlu byli przez cały czas obecni na posiedzeniu Rady Związku Izb. a Ministerstwo Przemysłu i Handlu nie zażądało od obecnych na wspomnianym posiedzeniu żadnych „bliższych wyjaśnień“.

Prezes Zarządu:
(—) **A. Snopczyński.**
Dyrektor Związku:
(—) **B. Sikorski.**

SPRAWY PODATKOWE

TERMINY SKŁADANIA ZEZNAŃ.

Przypominamy o terminach składania zeznań:

I. Do wymiaru *podatku przemysłowego* od obrotu za rok podatkowy 1936 (rok gospodarczy 1936).

1) dla osób fizycznych prowadzących, jak i nieprowadzących księgi handlowe (I — V kat. przemysłowa, I i II kat. handlowa oraz wszystkie przedsiębiorstwa niższych kategorii, o ile prowadzą księgi handolwe (uproszczone) — *do dnia 1 marca 1937 r.*

2) dla osób prawnych — *do dn. 1 maja 1937 r.*

II. Do wymiaru *podatku dochodowego* za rok podatkowy 1937 (rok gospodarczy 1936):

1) dla osób fizycznych (I — V kat. przemysłowa oraz I i II kat. handlowa) — *do dnia 1 marca 1937 r.*

2) dla osób fizycznych i spadków wakujących, prowadzących księgi handlowe (uproszczone) bez względu na kategorię świadectwa przemysłowego — *do dnia 1 kwietnia 1937 r.*

3) dla osób prawnych — *do dnia 1 maja 1937 r.*

W związku ze składaniem zeznań należy uiścić *przedpłatę na podatek dochodowy za rok podatkowy 1937* w wysokości połowy tej kwoty, tkóra przypada od wykazanego w zeznaniu dochodu, bądź też, w razie niezłożenia zeznania w terminie, — połowę podatku, wymierzonego za poprzedni rok podatkowy.

Terminy uiszczenia przedpłaty są następujące:

1) do dnia 1 marca 1937 r. — dla osób fizycznych, obowiązanych do składania zeznań o dochodzie, a nieprowadzących ksiąg handlowych,

2) *do dnia 1 kwietnia 1937 r.* — dla osób fizycznych i spadków wakujących, prowadzących księgi handlowe (uproszczone),

3) *do dnia 1 maja 1937 r.* — dla osób prawnych.

W SPRAWIE POŚWIADCZENIA UPROSZCZONYCH KSIĄG HANDLOWYCH.

Naskutek wystąpienia Związku Izb Rzemieślniczych R. P. (patrz „Rzemiosło" Nr. 49/36 r. str. 12) — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 1 lutego 1937 r. L. D. V. 13561/1/36 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 47 r. 1937, poz. 127) wyjaśniło, *że księgi uproszczone w razie ich niewykorzystania przez prowadzących w jednym roku mogą być zużytkowane w następnych okresach rachunkowych, z warunkiem jednakże ponownego ich zaświadczenia* — zgodnie z przepisami § 64 rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 19 września 1934 r. o wykonaniu Ordynacji Podatkowej (zaświadczają władze skarbowe I lub II instancji albo *organa samorządu rzemieślniczego).*

O PRZESUNIĘCIU TERMINU SKŁADANIA ZEZNAŃ DO WYMIARU PODATKU DOCHODOWEGO NA ROK PODATKOWY 1937.

W Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 13 lutego b. r. Nr. 9 poz. 71 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 lutego 1937 r. o przesunięciu terminu do składania zeznań do wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1937 r. Rozporządzenie to przytaczamy poniżej w całości:

Na podstawie art. 215 § 1, art. 146 § 1 i art. 97 § 3 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14, poz. 134) zarządzam co następuje:

§ 1. Wyznaczony w art 69 ordynacji podatkowej termin do składania zeznań do wymiaru podatku dochodowego dla osób fizycznych i spadków wakujących (nieobjętych), prowadzących księgi handlowe lub gospodarcze zgodnie z przepisami art. 81 tejże ordynacji, przesuwa się w roku podatkowym 1937 na dzień 1 kwietnia 1937 r.

§ 2. Termin płatności przedpłaty, przewidziany w § 82 ust. (2) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 września 1934 o wykonaniu ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 821) dla osób wymienionych w § 1 przesuwa się na dzień 1 kwietnia 1937 r.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Skrzynka pocztowa

P. Jakób M. w Jaśle.

Zapis na sąd polubowny musi być sporządzony na piśmie i podpisany przez obie strony. W zapisie powinno się dokładnie oznaczyć przedmiot sporu, lub stosunek prawny, z którego spór wynikł, lub też wyniknąć może.

Dopóki obowiązuje Pana umowa o oddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego (zapis na sąd polubowny), nie może Pan żądać rozpoznania sporu przez sąd państwowy.

P. W. Świetlak we Lwowie.

1) Jeżeli termin płatności weksłu przypada w niedzielę lub inny dzień ustawowo uznany za świąteczny, zapłaty żądać można dopiero w najbliższym dniu powszednim. Również przedstawienie wekslu do przyjęcia i dokonanie protestu mogą być wykonane jedynie w dniu powszednim,

2) W myśl art. 28 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. o prawie czekowym (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 283) czek jest płatny za okazaniem, a wszelką wzmiankę przeciwną uważa się za nienapisaną. **Czek przedstawiony do zapłaty przed dniem, wskazanym jako data wystawienia, jest płatny w dniu przedstawienia.**

Prenumerata: Kwartalnie zł. 2, półrocznie zł. 4, rocznie zł. 8.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50. W tekście 25% drożej.
Unieważnienie świadectw zł. 1.50

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. Redaktor: **Julian Strawa**

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona" Nowolipie 2.